

[Uz sākumlapu](#)>[Meklēt juristu](#)>**Juridisko profesiju veidi**

Juridisko profesiju veidi

Slovākija

Šajā sadaļā ir sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Slovākijā.

Juridiskās profesijas — ievads

Prokurori

Organizācija

Slovākijas Republikas [prokuratūra](#) ir neatkarīga valsts iestāde, ko vada **ģenerālprokurors**. Savu pilnvaru ietvaros prokuratūra aizsargā privātpersonu, juridisko personu un valsts tiesības un likumīgās intereses.

Slovākijas Republikas prokuratūrai ir paredzēta atsevišķa budžeta sadaļa valsts budžetā.

Prokuratūras un ģenerālprokurora statusu un uzdevumus nosaka **Slovākijas Republikas konstitūcija** (149. pants) un **Likums Nr. 153/2001 par prokuratūru**, kurš reglamentē arī ģenerālprokurora un citu prokuroru pilnvaras. Minētais likums reglamentē arī prokuratūras organizāciju un pārvaldību. Prokuroru statuss, tiesības un atbildība ir noteikta **Likumā Nr. 154/2001 par prokuroriem un prokuroru mācekļiem**.

Hierarhiska uzbūve

Tā kā [prokuratūra](#) ir tiesībsargsardzības iestāde, tās uzbūvē ir jāievēro hierarhijas princips. Tādējādi tiek nodrošināta vienotība likumu un citu vispārpiemērojamu tiesību aktu, kā arī sodu politikas piemērošanā.

Prokuratūrā pastāv prokuroru hierarhija, un viņi visi ir pakļauti ģenerālprokuroram.

Pilnvaras

Prokuratūrai ir šādas pilnvaras:

veikt kriminālvajāšanu pret personām, ko tur aizdomās par noziedzīgiem nodarījumiem, un uzraudzīt likuma ievērošanu līdz kriminālvajāšanas sākšanai atbilstoši attiecīgajiem tiesību aktiem un pirmstiesas procesā;

nodrošināt, ka brīvības atņemšanas vietas un apstākļi, kādos tur personas, kam brīvība ir atņemta vai ierobežota ar tiesas vai citas pilnvarotas valsts iestādes lēmumu, atbilst likuma prasībām;

īstenot savas pilnvaras tiesas procesos;

tiesas procesos pārstāvēt valsti atbilstoši attiecīgajiem tiesību aktiem;

uzraudzīt likumu ievērošanu valsts pārvaldes iestādēs likumā noteiktajā apmērā;

īstenot savas pilnvaras starptautiskās sadarbības ietvaros atbilstoši apmēram, kāds ir noteikts attiecīgajos tiesību aktos, likumā noteiktā kārtībā izsludinātos starptautiskos līgumos un juridiski saistošos ES tiesību aktos;

piedalīties tādu pasākumu sagatavošanā un īstenošanā, kuru mērķis ir novērst likumu un citu vispārpiemērojamu tiesību aktu pārkāpumus;

palīdzēt novērst noziedzības cēloņus un to veicinošus apstākļus, kā arī novērst un apkarot noziedzību;

palīdzēt gatavot tiesību aktus (iesaistīties likumdošanas procesā);

veikt citus uzdevumus, kuri ir noteikti konkrētā likumā vai tiesību aktā vai arī likumā noteiktā kārtībā izsludinātā starptautiskā līgumā.

Pienākumi

Ģenerālprokurors un pārējie prokurori pilda visus pienākumus, kuri ietilpst prokuratūras pilnvarās, un šo pienākumu pildīšanā izmanto visus pieejamos likumīgos līdzekļus. Prokuroru pienākumi ir šādi:

īstenot (atbilstoši savai zināšanai un pēc labākās pārliecības) Slovākijas Republikas konstitūciju, konstitucionālos un citus likumus, likumā noteiktā kārtībā izsludinātus starptautiskos līgumus un citus vispārpiemērojamus tiesību aktus;

ievērot un aizsargāt cilvēka cieņu un cilvēktiesības un pamatbrīvības un nepieļaut nekāda veida diskrimināciju;

aizsargāt sabiedrības intereses;

savā rīcībā izrādīt iniciatīvu, ievērot taisnīgumu un objektivitāti, nepieļaut lieku vilcināšanos.

Hierarhija

Slovākijas Republikas prokuratūras **organizatoriskajā sistēmā** ietilpst turpmāk minētās **iestādes**.

Ģenerālprokuratūra ir augstākā iestāde un atrodas prokuratūru sistēmas augšgalā. Ģenerālprokuratūras sastāvā ietilpst:

Speciālizētā prokuratūra, kas izveidota korupcijas un organizētās noziedzības gadījumu izmeklēšanai un kriminālvajāšanai;

apgabala prokuratūras (8), kuru pakļautībā darbojas attiecīgā apgabala rajonu prokuratūras; un

rajona prokuratūras (55).

Ģenerālprokuratūras galvenā pārvalde atrodas Bratislavā.

Zemāko līmeņu prokuratūru galveno pārvalžu izvietojums un **jurisdikcijas teritoriālās robežas** atbilst attiecīgo tiesu iestāžu izvietojumam un jurisdikcijas robežām. Tomēr to galveno pārvalžu izvietojums un jurisdikcijas teritoriālās robežas nesakrīt ar valsts administratīvi teritoriālo iedalījumu.

Prokurori pilda savu pienākumus **valsts civildienesta attiecību ietvaros**, kas tiek izveidotas, ieceļot viņus amatā. Prokurorus **prokurora amatā bez termiņa ierobežojuma** ieceļ ģenerālprokurors. Prokuroriem, stājoties amatā, jādod beznosacījumu zvērests.

Kvalifikācijas prasības

Prokuroriem ir jābūt **Slovākijas valstspiederīgajiem** un jāatbilst tālāk norādītajām **prasībām**, proti, tiem:

stājoties amatā, jābūt vismaz 25 gadus veciem;

jābūt ieguvušiem maģistra grādu tiesību zinātnēs juridiskajā fakultātē kādā no Slovākijas Republikas augstskolām vai atzītu diplomu par ārvalsts augstskolā iegūtu maģistra grādu tiesību zinātnēs; ja prokurors ir vispirms ieguvis bakalaura grādu un pēc tam maģistra grādu, abiem grādiem jābūt iegūtiem tiesību zinātnēs;

jābūt pilnībā tiesībspējīgiem un rīcībspējīgiem, un veselības stāvoklim jābūt piemērotam prokurora pienākumu veikšanai;

jābūt bez kriminālas sodāmības un ar nosvērtu raksturu, kas ļauj pienācīgi pildīt prokurora pienākumus;

teicami jāpārvalda slovāku valoda;

jābūt pastāvīgai dzīvesvietai Slovākijas Republikā;
nav atļauts būt par politiskas partijas vai politiskas kustības biedriem;
jānokārto prokurora eksāmens;
sekmīgi jāiztur atlases procedūra, ja vien tiesību aktos nav noteikts citādi;
rakstveidā jāpiekrīt iecelšanai prokurora amatā konkrētajā prokuratūrā.

Prokurora eksāmenam drīkst pieteikties vienīgi **prokurora mācekļi**. Prokurora mācekļu vakances aizpilda, pamatojoties uz atlases eksāmena rezultātiem. Saskaņā ar likumu par prokurora eksāmenu uzskata arī **tiesas speciālistu, advokātu un notāru kvalifikācijas eksāmenus**.

Paaugstināšana par virsprokuroru vai iecelšana vēl augstākā amatā notiek, vienīgi pamatojoties uz **atlases procedūru un pēc apspriešanās ar Prokuroru padomi**.

Prokuroru var uz laiku pārcelt uzdevumu pildīšanai citā prokuratūrā tikai ar paša prokurora piekrišanu. Bez prokurora piekrišanas prokuroru var uz laiku pārcelt uzdevumu pildīšanai citā prokuratūrā ne ilgāk kā uz 60 dienām 1 kalendārā gada laikā, ja tas ir nepieciešams, lai attiecīgā prokuratūra varētu pienācīgi pildīt savus uzdevumus.

Prokurorus var pārcelt uz citu prokuratūru tikai tad, ja viņi piekrīt pārcelšanai, piesakās pārcelšanai vai pārcelšana tiek piemērota kā disciplinārsods.

Ģenerālprokurors var **uz laiku atstādināt no amata** prokuroru, ja tas ir apsūdzēts par tīšu noziedzīgu nodarījumu vai noziedzīgu nolaidību prokurora pienākumu pildīšanā vai ja pret prokuroru ir sākta disciplinārlieta par rīcību, kuras dēļ draud atcelšana no prokurora amata.

Civildienesta attiecības ar prokuroru var **izbeigt** vienīgi likumā noteiktajos gadījumos.

Uzdevumi un pienākumi

Prokurors uzrauga likuma ievērošanu gan līdz apsūdzības uzrādīšanai, gan pirmstiesas procesā. Pildot savus uzraudzības pienākumus, prokuroriem ir tiesības:

dot saistošus rīkojumus policistiem līdz kriminālprocesa sākšanai, kriminālizmeklēšanas un saīsinātās procedūras kriminālizmeklēšanas laikā, kā arī noteikt termiņus lietas izskatīšanai; visi norādījumi ir jāpievieno attiecīgajai lietai;

pēc kriminālvajāšanas sākšanas pieprasīt lietas, dokumentus, materiālus un ziņojumus par policijas izmeklēšanas statusu, lai noteiktu, vai policija ir sākusi kriminālvajāšanu nekavējoties un rīkojas atbilstoši;

piedalīties policijas darbībās, veikt atsevišķas izmeklēšanas darbības vai veikt visu izmeklēšanas vai saīsinātās procedūras izmeklēšanas procesu, pieņemot lēmumu lietā; to darot, prokuroram jārīkojas saskaņā ar likumu; sūdzības par prokurora lēmumiem var iesniegt tāpat kā sūdzības par policijas lēmumiem; nosūtīt lietu atpakaļ policijai papildizmeklēšanai un noteikt termiņu papildizmeklēšanas pabeigšanai; prokurors informē gan apsūdzēto, gan cietušo par lietas nodošanu papildizmeklēšanai;

atcelt nelikumīgus vai nepamatotus policijas lēmumus un aizstāt tos ar saviem lēmumiem; prokurors var pieņemt lēmumu izbeigt kriminālvajāšanu vai nosūtīt lietu citai iestādei 30 dienu laikā; ja prokurors aizstāj policijas lēmumu ar savu lēmumu un šādas rīcības pamatā nav sūdzība, ko iesniegusi persona, kurai ir tiesības iesniegt sūdzību, prokurora lēmumu vai policijas lēmumu var pārsūdzēt; prokurors drīkst arī izdot saistošus norādījumus sākt izmeklēšanu vai saīsinātās procedūras izmeklēšanu;

atņemt policijas darbiniekam lietu un panākt tās nodošanu citam policijas darbiniekam vai darbiniekiem;

veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka izmeklēšanu vai saīsinātās procedūras izmeklēšanu par noziedzīgu nodarījumu, ko pastrādājusī persona no bruņotiem drošības spēkiem, veic policijas izmeklētājs; pirms šādu pasākumu veikšanas prokurors noskaidro lekšējās izmeklēšanas biroja vadītāja viedokli; prokurors var šādi rīkoties arī tad, ja izmeklēšanu vai saīsinātās procedūras izmeklēšanu veic par muitas amatpersonu pastrādātiem noziedzīgiem nodarījumiem.

Vienīgi **prokuroram** ir tiesības:

celt apsūdzību;

noslēgt ar apsūdzēto vienošanos par vainas atzīšanu un sodu un ierosināt tiesai apstiprināt šādu vienošanos;

uz laiku apturēt kriminālvajāšanu;

izbeigt vai pagaidām pārtraukt kriminālvajāšanu;

apstiprināt izlīgumu vai pirmstiesas izlīgumu un izbeigt kriminālvajāšanu;

izdot rīkojumu par apsūdzētā mantas arestu un noteikt mantu, kurai arestu nepiemēro, vai atcelt šādu arestu;

nodrošināt cietušā prasību, atcelt to pilnībā vai daļēji vai izslēgt no tās kādu punktu;

izdot rīkojumu par līķa ekshumāciju;

ja kriminālvajāšanas sākšanai pret personu vai tās apcietināšanai ir jāsaņem piekrišana no Slovākijas Republikas Nacionālās padomes, Slovākijas Republikas Tieslietu padomes, Konstitucionālās tiesas vai Eiropas Parlamenta, lūgt šādu piekrišanu no attiecīgās iestādes;

lūgt tiesu izdot rīkojumu par apsūdzētā apcietināšanu vai apcietinājuma termiņa pagarināšanu;

lūgt izsniegt rīkojumu par apsūdzētā izdošanu no ārvalsts;

veikt sākotnējo izmeklēšanu izdošanas procesā, ja vien likumā nav noteikts citādi;

pēc kompetentas ārvalsts iestādes pieprasījuma lūgt tiesu izdot rīkojumu par pagaidu aizsardzības līdzekļa noteikšanu pār tādas personas mantu, pret kuru ārvalstīs tiek veikta kriminālvajāšana, vai to mantas daļu, kura atrodas Slovākijas Republikas teritorijā.

Īstenojot savas **uzraudzības pilnvaras attiecībā uz likuma ievērošanu brīvības atņemšanas vietās, kur ir ievietotas personas, kam brīvība ir atņemta** vai ierobežota, prokuroriem jānodrošina, lai šādas personas tiktu turētas tādās vietās vienīgi saskaņā ar tiesas nolēmumu vai citas pilnvarotas valsts iestādes lēmumu un ka attiecīgās vietas atbilst likumu un citu vispārpiemērojamu tiesību aktu prasībām.

Civilprocesā prokuroram ir tiesības:

lūgt ierosināt civilprocesu šādos nolūkos:

lai piemērotu nepilngadīgā noziedznieka aizsardzības rehabilitāciju personai vecumā no 12 līdz 14 gadiem, ja šī persona ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, kas saskaņā ar Krimināllikumu sodāms ar mūža ieslodzījumu;

lai pasludinātu streiku vai lokautu par nelikumīgu;

lai pasludinātu valsts īpašuma atsavināšanu par nelikumīgu saskaņā ar Likumu par līdzekļu izcelsmi privatizācijas gadījumā, Likumu par nosacījumiem valsts īpašuma atsavināšanai citām personām vai Likumu par valsts īpašuma pārvaldīšanu;

lai pārbaudītu administratīvas iestādes pieņemta lēmuma likumību lietās, kur prokurora iesniegtais iebildums ir noraidīts;

lai atsauktu nelikumīgu pašvaldības lēmumu, ja pašvaldība nav reaģējusi uz prokurora iebildumu un nav atsaukusi savu lēmumu;

iejaukties bezstrīdus civilprocesos, izņemot laulības šķiršanu. Ja laulības šķiršanas process ir apvienots ar procesu par laulāto attiecībām ar viņu nepilngadīgajiem bērniem pēc laulības šķiršanas, šajā procesa daļā prokurori drīkst iejaukties.

Civilstrīdu tiesvedībā prokurori drīkst:

izvirzīt apsūdzību gadījumos, kad valsts vēlas atgūt nelikumīgi piesavinātus līdzekļus, kad ir jānosaka īpašumtiesības, kad ir pārkāpti vispārpiemērojama tiesību akta noteikumi vai kad to paredz konkrēts likums;

iesaistīties atklātā tiesvedībā tādās lietās, kur kāds no lietas dalībniekiem ir valsts, valsts nodibināta juridiska persona, valsts uzņēmums, valstij daļēji piederoša juridiska persona, pašvaldība vai augstāka līmeņa administratīvi teritoriālā vienība, vai arī lietās par atbildību par zaudējumiem, kas ir nodarīti, īstenojot valsts pilnvaras.

Pārtraugot to, kā valsts pārvaldes iestādes ievēro likumus un citus vispārpieņemjamus tiesību aktus, prokuroram ir tiesības **pārbaudīt** šādu aktu un rīcības likumību:

valsts pārvaldes iestāžu izdoti vispārpieņemjami tiesību akti;

valsts pārvaldes iestāžu izdoti iekšēji administratīvie noteikumi, kuru mērķis ir nodrošināt valsts pārvaldes uzdevumu izpildi;

lēmumi, kas konkrētos gadījumos pieņemti valsts pārvaldes jomā;

rīcība, ko valsts administratīvās iestādes īstenojušas, izdodot noteikumus un lēmumus valsts pārvaldes jomā.

Tiesneši

Organizācija

Tiesas darbinieki

Galvenais administratīvais asistents (382 Kb)

Tiesas sekretārs (295 Kb)

Vecākais tiesas ierēdnis (460 Kb)

Augstākās tiesas tiesneša palīgs (291 Kb)

Advokāti

Juridiskās datubāzes

Papildu informāciju sk. Slovērijas Advokātu kolēģijas [tīmekļa vietnē](#).

Juristi / juridiskie konsultanti

Juridiskās datubāzes

Papildu informāciju sk. Slovērijas Juridiskās palīdzības centra [tīmekļa vietnē](#).

Notāri

Notāriem Slovērijas Republikā ir jābūt **augstākajai izglītībai tiesību zinātnēs**.

Notāra uzdevums ir īstenot preventīvo justīciju un izdot apliecinātus oficiālus dokumentus.

Notāru darbību pārtrauga Tieslietu ministrija.

Notāriem jābūt Slovērijas Republikas **Notāru palātas** biedriem.

Juridiskās datubāzes

Notāru palātas tīmekļa vietne nodrošina tikai iekšējai atbalstu notāriem. Piekļuve ir **bezmaksas**, bet meklējamās informācijas apjoms ir ierobežots.

Datubāze nodrošina piekļuvi:

publiskajiem reģistriem,

notāru sarakstam (kontaktainformācija, pārvaldītās valodas, darba laiks),

tiesību aktiem.

Lapa atjaunināta: 16/05/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.